

Masz
dzie
Bywać

NOC 19.05.2012
MUZEÓW

★ czytaj s. 17

nr 7

Muzeum Górnosląskie
w Bytomiu

kwiecień–czerwiec 2012

Beuthen O.-S. Wilhelmsplatz.

Ze spiżu i granitu...
Historia Bytomia zapisana w pomnikach

 s. 9

I
N
F
O
R
M
A
T
O
R

Muzeum czynne:

wtorki, czwartki, piątki 9.00–15.00

środy 10.00–18.00

soboty 11.00–16.00

niedziele 11.00–15.00

Kasy biletowe kończą sprzedaż biletów na pół godziny przed zamknięciem Muzeum. W niedziele wstęp na wystawy jest bezpłatny. Bilety na koncerty rozprowadza kasa w godzinach otwarcia wystaw oraz bezpośrednio przed koncertem.

CENY BILETÓW:

Gmach główny, pl. Jana III Sobieskiego 2

bilet normalny: 8 zł

bilet ulgowy: 6 zł

bilet grupowy: 5 zł (> 10 osób; opiekunowie - wstęp wolny)

lekcja muzealna: 30 zł + cena biletu grupowego

karta EURO 26: 5 zł

bilet rodzinny: 15 zł (> 3 osób)

Gmach przy ul. Wojciecha Korfanteego 34

bilet normalny: 6 zł

bilet ulgowy: 5 zł

bilet grupowy: 4 zł (> 10 osób; opiekunowie - wstęp wolny)

lekcja muzealna: 30 zł + cena biletu grupowego

karta EURO 26: 5 zł

bilet rodzinny: 15 zł (> 3 osób)

Bilet wspólny na ekspozycje w obu budynkach

bilet normalny: 12 zł

bilet ulgowy: 9 zł

bilet grupowy: 8 zł (> 10 osób; opiekunowie - wstęp wolny)

karta EURO 26: 8 zł

bilet rodzinny: 25 zł (> 3 osób)

Niedziele wstęp wolny

Wynajem sal:

Sala Gorczyckiego - 200 zł/h brutto (pierwsze 3 h),
powyżej 3 h - 150 zł/h brutto

Sala Kolumnowa - 120 zł/h brutto (pierwsze 3 h),
powyżej 3 h - 90 zł/h brutto

kwiecień

4	śr	16.30	„Jeruzalem jeśli zapomnę o tobie...”- kopie miejsc świętych w Polsce w okresie nowożytnym, prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	WYKŁADY O SZTUCE
10	wt	18.00	Spotkanie miesiąca z Ireneuszem Dudkiem, prowadzi red. Jerzy Ciurlok, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfańskiego 34, wstęp wolny	Spotkanie miesiąca
12	czw	17.30	Grafiki Albrechta Dürera z kolekcji MGB, prowadzi Iwona Mohl, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	Skarby MGB
13	pt	17.00	Wernisaż wystawy <i>Śląskie wizje natury</i> , gmach główny	 WERNISAŻ
14	sob	11.30	<i>Legends bytomskie</i> , prowadzą Maciej Droń, Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
		14.00	Warsztaty rysunkowe, prowadzi Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, wstęp wolny, zapisy	
15	nd	11.00	Dzień Otwarty w Muzeum Górnośląskim, zwiedzanie wystaw z przewodnikiem, wstęp wolny	
17	wt	15.30	Wpływ szerokiej definicji obrazu na działania edukacyjne oraz metody edukacji w nowym paradygmacie, prowadzą Adam Pisarek (INoK UŚ), Anna Rak i Marek Ryś (MGB)	
18	śr	16.30	Manifesty, programy artystyczne i najważniejsze kierunki w sztuce awangardowej początków XX wieku, prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	WYKŁADY O SZTUCE
		17.00	Wernisaż wystawy <i>Ze spiżu i granitu... Historia Bytomia zapisana w pomnikach</i> , ul. W. Korfańskiego 34	 WERNISAŻ

terminarz kulturalny

19	czw	9.00	VI Regionalny Konkurs Gwary Śląskiej dla uczniów szkół podstawowych, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfantego 34, wstęp wolny	
		17.30	Co dalej z Bytomiem?, debata dotycząca stanu obecnego i przyszłości miasta Bytomia, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfantego 34, wstęp wolny	
21	sob	11.30	Mozaika, prowadzi Anna Rak, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
25	śr	16.30	Malarstwo europejskie okresu międzywojennego, prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	WYKŁADY O SZTUCE
		18.00	Schlesien? Was ist das? Czy kogoś w Niemczech interesuje Śląsk?, cykl Rozbieranie Śląska, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfantego 34, wstęp wolny, organizatorzy: MGB i Sfera TV, prowadzi red. Jerzy Ciurlok	
26	czw	17.30	Kierunek Namibia, prowadzi Roland Dobosz, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	
27	pt	17.30	Wernisaż wystawy Broń i barwa dawniej i dziś, gmach główny	
28	sob	11.30	Papieroplastyka. W świecie krepinowych kwiatów, prowadzi Małgorzata Drewniak, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
		14.00	Warsztaty rysunkowe, prowadzi Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, wstęp wolny, zapisy	
29	nd	17.00	Koncert z cyklu Otium musicum - kameralnie u Gorczyckiego, w ramach VII Międzynarodowego Festiwalu im. G. G. Gorczyckiego, w programie: F. Schubert Pstrąg oraz G. G. Gorczycki Completorium	

maj

5	sob	11.30	Gady świata, spotkanie z Andrzejem Pająkiem i jego przyjaciółmi ze świata zwierząt, świetlica, gmach główny, koszt: 6 zł, zapisy	
4			UWAGA! Zainteresowanych zajęciami dla dzieci prosimy o wcześniejszą rezerwację telefoniczną pod nr. tel. 32 281-82-94, w. 127	

8 wt	15.30	<i>Obraz jako dokument - digitalizacja i archiwizacja</i> , prowadzi Teodozja Galińska (MBP) oraz <i>Antropologia i technika - konflikt czy próba dialogu?</i> , prowadzi Marek Ryś (MGB)	
	18.00	<i>Spotkanie miesiąca z Krystyną Loską</i> , prowadzi red. Jerzy Ciurlok, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfanteo 34, wstęp wolny	Spotkanie miesiąca
9 śr	16.30	<i>Główne nurty w malarstwie i zjawiska z pogranicza dyscyplin po II wojnie światowej. Architektura i rzeźba XX w.</i> , prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	WYKŁADY O SZTUCE
10 czw	17.00	<i>Gdy rozkwita i plon daje... Ludowa obrzędowość późnej wiosny i lata na Górnym Śląsku</i> , prowadzi Marcin Ogrocki, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	<i>Staroby</i> MGB
12 sob	11.30	<i>Pogromcy mitów – owady. Quiz przyrodniczy</i> , prowadzi Waldemar Żyła, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
	14.00	<i>Warsztaty rysunkowe</i> , prowadzi Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, wstęp wolny, zapisy	
19 sob	18.00	NOC MUZEÓW	
22 wt	17.00	Wernisaż wystawy <i>Oblicza świętego Wojciecha na monetach Bolesława Kędzierzawego</i> , ul. W. Korfanteo 34	 WERNISAŻ
23 śr	16.30	<i>Najważniejsze kierunki i grupy artystyczne w sztuce polskiej okresu międzywojennego</i> , prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	WYKŁADY O SZTUCE
	17.30	<i>Co dalej z Bytomiem?</i> , debata dotycząca stanu obecnego i przyszłości miasta Bytomia, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfanteo 34, wstęp wolny	
26 sob	11.30	<i>Pajki świata</i> , spotkanie z Andrzejem Pajakiem i jego przyjaciółmi ze świata zwierząt, świetlica, gmach główny, koszt: 6 zł, zapisy	
	14.00	<i>Warsztaty rysunkowe</i> , prowadzi Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	

terminarz kulturalny

27 nd	12.00	Koncert z cyklu <i>Otium musicum - kameralnie u Gorczyckiego</i>	
30 śr	18.00	<i>Ile prawdy historycznej, a ile propagandy jest w obiegowej wiedzy o powstaniach śląskich</i> , cykl <i>Rozbieranie Śląska</i> , Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfanteo 34, wstęp wolny, organizatorzy: MGB i Sfera TV, prowadzi red. Jerzy Ciurlok	
31 czw	16.30	<i>Ze starego albumu. Bytom AD 1933 na fotografiach Heinza Potyki</i> , prowadzi Maciej Droń, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	
	17.00	Wernisaż wystawy <i>Odbicia pamięci</i> , ul. W. Korfanteo 34	
	18.00	Wernisaż wystawy <i>Kazimierz Gąsior - Rzeźba</i> , ul. W. Korfanteo 34	

czerwiec

1 pt	11.00	Finał <i>Wizjerek. Ruchome piaski, animowane obrazki</i> . Pokaz filmów animacji piaskowej – Wielka Gala Filmowa Wizjera	
	17.00		
1 pt	16.00	<i>Piknik archeologiczny dla dzieci</i> , ogród przy gmachu przy ul. W. Korfanteo 34, wstęp wolny, zapisy	
2 sob	11.30	<i>Mozaika</i> , prowadzi Anna Rak, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
5 wt	18.00	<i>Spotkanie miesiąca</i> z Włodzimierzem Lubańskim lub Gerardem Cieślikiem, prowadzi red. Jerzy Ciurlok, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfanteo 34, wstęp wolny	
6 śr	16.30	<i>Sztuka polska po II wojnie światowej i współczesne życie artystyczne w Polsce</i> , prowadzi Agnieszka Bartków, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	
9 sob	11.30	<i>Ssaki świata</i> , spotkanie z Andrzejem Pająkiem i jego przyjaciółmi ze świata zwierząt, świetlica, gmach główny, koszt: 6 zł, zapisy	

13	śr	17.00	Wernisaż wystawy <i>Kierunek Namibia</i> , gmach główny	 WERNISAŻ
14	czw	17.30	<i>Papier, ceramika, metal... Arkana muzealnej konserwacji</i> , prowadzą Barbara Drobny, Małgorzata Kapczyńska, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	
15	pt	10.00	Konferencja <i>Zachować pamięć – organizacje kresowe w Polsce</i> , Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfańtego 34, wstęp wolny	
16	sob	11.30	<i>Zrób to sam! Arcydzieło dla taty na Dzień Ojca</i> , prowadzi Małgorzata Drewniak, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
		14.00	<i>Warsztaty rysunkowe</i> , prowadzi Monika Bronk-Pogoda, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	
20	czw	17.30	<i>Co dalej z Bytomiem?</i> , debata dotycząca stanu obecnego i przyszłości miasta Bytomia, Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfańtego 34, wstęp wolny	
23	sob	11.30	<i>Jak zaprojektować herb</i> , prowadzą Maciej Droń, Monika Bronk – Pogoda, świetlica, gmach główny, koszt 6 zł, zapisy	
24	nd	12.00	Koncert z cyklu <i>Otium musicum - kameralnie u Gorczyckiego</i> z okazji jubileuszu 15-lecia Kwartetu Akademos	
27	śr	18.00	<i>Górny Śląsk jedną z największych atrakcji turystycznych – czy to możliwe?</i> , cykl <i>Rozbieranie Śląska</i> , Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfańtego 34, wstęp wolny, organizatorzy: MGB i Sfera TV, prowadzi red. Jerzy Ciurlok	
28	czw	17.30	<i>Karabin Dreysego. Opowieść krewniaka zwycięzcy spod Sadowej</i> , prowadzi dr Wojciech B. Moś, świetlica, gmach główny, wstęp wolny	

UWAGA! Zainteresowanych zajęciami dla dzieci prosimy o wcześniejszą rezerwację telefoniczną pod nr. tel. 32/ 281-82-94, w. 127

Śląskie wizje natury

Od 2005 roku, co dwa lata, Zarząd Okręgu Śląskiego Związku Polskich Fotografów Przyrody (ZPPF) organizuje wystawę najlepszych prac swoich członków. Ekspozycje cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców Śląska oraz mediów. W 2011 roku przypadła piętnasta rocznica założenia Okręgu Śląskiego ZPPF i ta data stała się inspiracją do zorganizowania wystawy pod tytułem *Śląskie wizje natury*. Będzie ona pokazywana w roku 2012 w różnych placówkach kulturalnych w województwie śląskim, a w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu przez siedem wiosennych tygodni.

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i pracy wszystkich członków Związku oraz wsparciu sponsorów udało się osiągnąć bardzo wysoki poziom artystyczny i jakość techniczną prezentowanych prac. Jesteśmy przekonani, że wystawa przyczyni się nie tylko do promocji sztuki fotografii przyrodniczej, ale także wzbudzi wrażli-

wość na piękno natury oraz uświadomi potrzebę ochrony przyrody na Górnym Śląsku. Wystawa zawiera 102 prace 26 autorów.

Orzeł bielik, Lesław Kostkiewicz

Czas trwania wystawy:

13.04.-31.05.2012

Miejsce:

gmach główny

Organizatorzy:

MGB i ZPPF Okręg Śląski

Komisarz:

dr Jacek Betleja

ZE SPIŻU I GRANITU...

Historia Bytomia zapisana w pomnikach

Dzisieje pomników w dzisiejszym ich rozumieniu – świeckich monumentów ustawionych w przestrzeni publicznej w celu upamiętnienia jakiegoś wydarzenia – rozpoczynają się w Bytomiu od skromnego kamienia z piaskowca, ustawionego ponad dwieście lat temu przy piekarskiej drodze - w miejscu śmierci rozbarskiego gospodarza Mathiusa Spiery. Zachował się on do dziś w zbiorach Muzeum Górnośląskiego. Wrócił też, po dziesięcioleciach „wygnania”, lew dłuta Teodora Kalidego, od niedawna znów śpiący na rynku, a przy okazji z łąć spizową cierpliwością pozujący do setek zdjęć. Były i takie

pomniki, których nie warto żałować – odeszły na śmietnik historii razem z ideologiami, które sławiły.

O wszystkich pomnikach: „złych” i „dobrych”, istniejących i nieistniejących, opowie wystawa *Ze spiżu i granitu... Historia Bytomia zapisana w pomnikach*. Poprzez fotografie, dokumenty, modele starych i nowych pomników Bytomia opowiemy historię miasta ostatnich z górą dwustu lat. Znajdzie się nawet miejsce dla... pracowni rzeźbiarskiej. Honorowymi gośćmi będą bytomscy rzeźbiarze - autorzy pomników.

Pocztówka, Bytom lata 80. XX w.

Czas trwania wystawy:

18.04. – 29.06.2012

Miejsce:

gmach przy ul. W. Korfańtego 34

Kurator:

Maciej Droń

Broń i barwa dawniej i dziś

Kadeci na satyrycznej pocztówce z okresu międzywojennego

Wystawa *Broń i barwa dawniej i dziś* pokazuje eksponaty zebrane i wybrane przez Dział Historii i Dział Archeologii Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu oraz członków i sympatyków Górnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Broni i Barwy (SMDBiB). Pokazany zostanie interesujący zbiór militariów polskich i obcych od czasów prehistorycznych, poprzez wczesne średniowiecze oraz XVII–XX w. Dobór eksponatów świadczy o zainteresowaniach członków i sympatyków Górnośląskiego Oddziału SMDBiB oraz pracowników Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu.

Zgodnie ze statutem, celem Stowarzyszenia jest badanie, opracowywanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie dawnych militariów polskich i obcych. Jego początki sięgają 1933 roku, gdy w Warszawie utworzone zostało Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Wojska. Miało ono swój statut i odznakę w kształcie husarskiego szyszaka, zaprojektowaną przez wybitnego znawcę dawnej broni i barwy majora Stanisława Goepnera. Po II wojnie światowej członkowie przedwojennego SPMW stworzyli Stowarzyszenie Miłośników Dawnej Broni i Barwy.

Czas trwania wystawy: 27.04. – 30.06.2012

Miejsce: gmach główny, pl. Jana III Sobieskiego 2

Kurator: dr Wojciech B. Moś

Oblicza **świętego Wojciecha** na monetach **Bolesława Kędzierzawego** jako przykład kultu świętego

Na wystawie zaprezentowane zostaną fotografie wyobrażeń głowy świętego Wojciecha, przedstawione na rewersach monet księcia seniora Bolesława Kędzierzawego (ok. 1121–1173). Monety znaleziono w 2006 roku podczas badań na stanowisku archeologicznym nr 8 w Dąbrowie Górniczej – Łośniu. Odkryto tam osadę produkcyjną pochodzącą z XI–XII/XIII wieku, związaną z wytopem srebra i ołowiu. W skład skarbu wchodziło 1125 monet. Główny zrąb znaleziska stanowią egzemplarze wybite za czasów panowania braci Władysława II Wygnańca i Bolesława Kędzierzawego. Jest też jedna moneta Bolesława III Krzywoustego oraz pochodząca zapewne z XI wieku „krzyżówka”. Monety produkowano ze srebrnej blachy, wycinając z niej krążki, na których tłokami wybijano awersy i rewersy.

Otwarcie wystawy połączone będzie z wykładem dr. Dariusza Rozmusa o najstarszym hutnictwie rud srebra i ołowiu.

Czas trwania wystawy:

22.05. – 24.06.2012

Miejsce:

gmach przy ul. W. Korfatego 34

Organizatorzy:

Muzeum Miejskie „SztYGarka”
i MGB

Komisarz:

Marian Pawliński

Odbicia pamięci | *izgimscq siqidb0*

Odbicia pamięci to wystawa będąca wynikiem warsztatów z zakresu edukacji wizualnej Wizjer, organizowanych w ramach projektu Akademii Orange. Uczestnicy warsztatów pracowali nad stworzeniem wyjątkowej mapy Bytomia, zestawiając fotografie sprzed lat z tymi zrobionymi przez siebie współcześnie. Wynik jest zaskakujący i godny obejrzenia. Czym są *odbicia pamięci*? Zdjęciami przechowanymi w archiwum, a dla nas dzisiaj niezwykłym dokumentem zmian architektury miasta oraz subiektywnym spojrzeniem na jego codzienność. Bytom widziany oczyma mieszkańców 70, 50 czy 30 lat temu różni się nieco od współczesnego. Co wówczas uważano za warthe fotografowania? Jakie miejsca nigdy nie doczekały się tytułowego *odbicia pamięci*? Na te i inne pytania próbowali odpowiadać uczestnicy warsztatów.

Wystawa jest swoistą dokumentacją poszukiwań ducha miejsc, które wciąż są żywą tkanką miasta, ale na przestrzeni lat ulegały przekształceniom. To również prezentacja nowej topografii, wizualnego archiwum przestrzeni ważnych dla dzisiejszych nastolatków. Bo przecież to, co dziś istotne, za kilkadziesiąt lat zamieni się w niezwykle cenny dokument swoich czasów.

Czas trwania wystawy:

24.05.-30.06.2012 r.

Miejsce:

gmach przy ul. W. Korfańtego 34

Komisarze:

Anna Rak i Agnieszka Lesz

Kierunek *Namibia*

W lutym tego roku zakończył się pierwszy etap badań naukowych w Namibii, które podjął Dział Przyrody Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Trwał miesiąc i prowadzony był w ścisłej współpracy z prof. dr. hab. Grzegorzem Kopijem (Department of Integrated Environment Sciences, Faculty of Agriculture and Natural Resources University of Namibia).

Podczas ekspedycji zebrano olbrzymi materiał badawczy. Samych owadów przywieziono kilkanaście tysięcy. Oprócz tego do Muzeum Górnośląskiego trafiło wiele eksponatów zbieranych pod kątem wystawy, którą udostępniamy społeczeństwu Górnego Śląska. Nowe nabytki, w połączeniu z bogatymi zbiorami afrykańskimi Muzeum Górnośląskiego, gwarantują ciekawą ekspozycję i niezapomniane wrażenia dla zwiedzających. Niewątpliwą atrakcją są olbrzymie elementy szkieletów największych ssaków Afryki, z których słynie Namibia. Ekspedycja naukowa to również wiele dodatkowych wrażeń i przypadkowych spotkań z lokalnym folklorem rejonów Kaokoland i Damaraland. Na zdjęciach prezentowanych w ramach wystawy podziwiać można nie tylko piękno dzikiej przyrody, ale również urodę kobiet Himba i Herero.

Słoń w Parku Narodowym Etosha, fot. Roland Dobosz

Czas trwania wystawy:

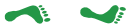
13.06.-30.09.2012

Miejsce:

gmach główny, pl. Jana III Sobieskiego 2

Kurator:

Roland Dobosz

Górnośląskie kroszonki 2012

Jajko, jak i sztuka jego zdobienia, rozpowszechnione jest w wielu kulturach świata. Jako rekwizyt obrzędowy występowało u nas już we wczesnym średniowieczu. Sztuka zdobienia jajka wielkanocnego, zwanego na Górnym Śląsku kroszonką, jest nadal bardzo żywa. Dowodem mogą być tutaj prawdziwe arcydzieła zgłoszone na *XXIII konkurs Górnośląskie Kroszonki 2012*.

Na wystawie pokonkursowej można zobaczyć jajka wykonane technikami tradycyjnymi: rytowniczą (drapane), batikową (pisane woskiem), klejane oraz ozdobione technikami nowatorskimi. Ekspozycja, będąca plonem konkursu organizowanego cyklicznie przez Muzeum w Gliwicach, będzie od tego roku prezentowana w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu.

Czas trwania wystawy:

24.03.– 22.04.2012

Miejsce:

gmach przy ul. W. Korfatego 34

Kurator:

Anna Grabińska-Szcześniak

Kroszonka, Ludwika Smelcerz (Bytom).
Ze zbiorów Działu Etnografii
Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

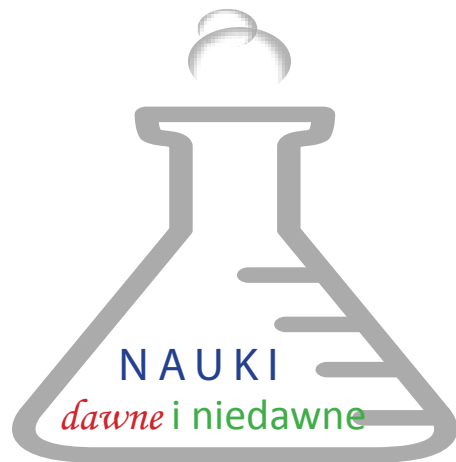
Nauki dawne i niedawne to wystawa interaktywna, przygotowana przez Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Młodzi ludzie, podczas zwiedzania wystawy, mogą sami wykonać doświadczenia z dziedziny matematyki, fizyki czy astronomii.

Ekspozycja edukacyjna składa się z modeli hands-on, obsługiwanych samodzielnie przez widza według podanych opisów. Tematyka obejmuje cztery grupy zagadnień:

W świecie fal to 20 modeli dydaktycznych dotyczących różnych aspektów ruchu falowego. Wykonując proste doświadczenie można poznać różnicę między falą świetlną a głosową;

Między bitem i abakiem to zagadnienia związane z historią przyrządów obliczeniowych. Posługując się modelami różnych przyrządów liczących można poznać ich ewolucję od abaku do komputera;

Zmierzyć czas oraz **Kąty na niebie i na Ziemi** to zagadnienia związane z astronomią. Przy pomocy historycznych kopii przyrządów astronomicznych można poznać, jak wyznaczano położenie geograficzne na Ziemi oraz pozycje ciał niebieskich na niebie.

Czas trwania wystawy:

17.02. – 20.05.2012

Miejsce:

gmach przy ul. W. Korfańskiego 34

Organizatorzy:

MGB i Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Komisarz:

Anna Rak

To wystawa przygotowana przez Oberschlesisches Landesmuseum w Ratingen (Niemcy). Na wystawie zobaczyć będzie można wspaniałe zamki książęce, scenki z życia szlachty, jej bogactwo oraz zajęcia.

Od ponad pół wieku nie ma już w Polsce szlachty śląskiej, ale na wystawie odnajdziemy szczegółowe historie rodów szlacheckich oraz interesujące biografie niektórych wyróżniających się postaci - ludzi, którzy stali się symbolami błyskotliwych karier, bądź społecznego poświęcenia. Odnajdziemy tu nie tylko znane rody, takie jak Tiele-Wincklerów, Ballestremów, Schaffgotschów czy Hencklów von Donner-smarck, ale także i Hohenzollernów, Hochbergów oraz rozgałęzioną rodzinę Hohenlohe. Wszyscy oni czerpali ogromne zyski z rozwijającego się bujnie przemysłu, ale też przeznaczali znaczne sumy na stworzenie dobrych warunków dla pracujących w hutach, kopalniach i innych zakładach robotników. Podnosili standard ich życia przez budowę osiedli, szpitali, szkół i popularnych, zwłaszcza na Górnym Śląsku, ochronek. Byli fundatorami licznych kaplic i kościołów.

Szlachta śląska *Historie pałacowe*

Wernisaż wystawy, 24 lutego 2012 r. W tle obraz ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Gliwicach

Czas trwania wystawy: 24.02. – 31.05.2012

Miejsce: gmach główny, pl. Jana III Sobieskiego 2

Organizatorzy: MGB i Oberschlesisches Landesmuseum

Komisarz: Izabella Wójcik-Kühnel

NOC ★ MUZEÓW

Noc Muzeów to inicjatywa ogólnoeuropejska. Choć w Europie praktykuje się, że cały miesiąc maj przeznaczony jest na organizację *Nocy Muzeów*, a różne instytucje indywidualnie wybierają sobie termin tego przedsięwzięcia, to w Polsce przyjęło się, że wszystkie chętne Muzea otwierane są w nocy w tym samym dniu. W tym roku będzie to **19 maja**.

Do Muzeum Górnośląskiego zapraszamy o godzinie **18.00**. Po uroczystej inauguracji chętni uczestniczyć mogą w prezentacji ***Strażnicy skarbów***, poświęconej kolekcji rzemiosła artystycznego (dawnego kowalstwa i ślusarstwa), prowadzonej przez Iwonę Mohl z Działu Sztuki. Natomiast Dział Archeologii zapraszać będzie do poznawania świata wojowników okresu średniowiecza w ramach ***Skarbów średniowiecza***.

Noc Muzeów, 14 maja 2011

Aż do godz. 24.00 przewidzianych jest wiele atrakcji, wśród których wymienić można między innymi: ***Kucharki, szeptuchy, zielarki – skarby kresowej kuchni***, prezentację pracy pszczół – pokaz dla dzieci i dorosłych przygotowany przez pszczelarza, ***Skarby Galerii Dreźnieńskiej*** czy ***nocne połowy owadów na światło***. Szczegółowy harmonogram podany zostanie na stronie internetowej www.muzeum.bytom.pl oraz na facebooku na początku maja.

Termin: 19 maja 2012

Miejsce: MGB, gmach główny i gmach przy ul. W. Korfatego 34

Organizatorzy: zespół pracowników MGB oraz goście

Otium musicum kameralnie u Gorczyckiego

Koncert w Sali Gorczyckiego, fot. Krzysztof Kadis

Śląskie Towarzystwo Muzyczne i Muzeum Górnośląskie w Bytomiu zapraszają do udziału w nowym cyklu koncertowym, który odbywać się będzie w Sali Gorczyckiego. *Otium* w starożytności oznaczało chwile, które człowiek miał wyłącznie dla siebie i przeznaczał na rozwój duchowy i intelektualny. Czas ten związany był głównie z czytaniem poezji, uczonych ksiąg, studiowaniem dzieł sztuki, kontemplacją piękną, myśleniem i dysputami filozoficznymi.

18

W wieku XX miejsce *otium* zajęła rozrywka, rozumiana jako dostarczanie łatwej przyjemności i krótkotrwałego odprężenia bez zbytniego angażowania potencjału intelektualnego i duchowego człowieka.

Idąc tropem starożytnej myśli zapraszamy Państwa do *otium musicum* - miejsca, w którym czas płynie inaczej. Mamy nadzieję, że uczestnictwo w koncertach stworzy okazję do doznania tego szczególnego rodzaju samotności wśród ludzi, kiedy możemy zatopić się w muzyce, poświęcić jej całą uwagę, bądź też w jej towarzystwie pozwolić naszym myślom swobodnie krążyć, dojrzewać pomysłom, poczuć zatrzymanie się czasu... Wszak, jak głosi maksyma, wyryta na fasadzie rzymskiej katedry w Tartu, *Otium reficit vires (Otium przywraca siły)*.

Terminy:

29 kwietnia, 27 maja, 24 czerwca 2012

Miejsce:

Sala Gorczyckiego, ul. W. Korfańskiego 34

Organizatorzy:

MGB i Śląskie Towarzystwo Muzyczne

Spotkanie miesiąca

W tym kwartale zmieniamy nieco konwencję dotychczasowych *Spotkań miesiąca*. Inaugurujemy tworzenie swoistej „kolekcji” postaci, z różnych względów ważnych dla górnośląskiej krainy. Chcemy umożliwić przyjaciołom i sympatykom Muzeum Górnośląskiego spotkania z wybitnymi postaciami świata kultury, artystami, naukowcami, sportowcami, animatorami, ludźmi mediów i polityki.

W kwietniu będziemy gościć Ireneusza Dudka, wybitnego muzyka i animatora kultury. Wymyślony i organizowany przez niego od 20 lat *Rawa Blues Festiwal* należy do największych i najważniejszych tego rodzaju przedsięwzięć na świecie. Na początku roku odebrał w USA niezwykle prestiżową nagrodę - rodzaj bluesowego *Oskara*. W maju naszym gościem będzie jedna z najbardziej znanych Ślążaczek, Krystyna Loska - wybitna prezenterka telewizyjna, mistrzyni pięknej mowy, wielka dama i artystka. Natomiast czerwiec

upłynie nam pod znakiem piłki nożnej. Chcemy zaprosić wówczas Włodzimierza Lubańskiego albo Gerarda Cieślika, a punktem wyjścia do rozmów będzie EURO 2012.

Terminy: 10 kwietnia, 8 maja, 5 czerwca 2012

Miejsce: Sala Gorczyckiego, gmach przy ul. W. Korfańskiego 34

Prowadzi: red. Jerzy Ciurlok

Obraz w kulturze kultura obrazu

Projekt z zakresu edukacji kulturalnej *Wizjer. Obraz w kulturze, kultura obrazu* stanowi cykl warsztatów dla różnych grup wiekowych. Jego celem jest zwrócenie uwagi na obraz, sposoby jego tworzenia i redefiniowania w kontekście zmieniającego się świata. Obejmuje on propozycje skierowane i sprofilowane dla różnych grup odbiorców.

Dla najmłodszych

Wizjerek. Ruchome piaski, animowane obrazki
Warsztaty z tworzenia filmów w technice animacji piaskowej

Dla młodzieży

Wizjer. Odbicia pamięci
Warsztaty, których celem będzie stworzenie współczesnej wystawy i archiwum cyfrowe-

Program realizowany w ramach Akademii Orange

www.wizjer.muzeum.bytom.pl

go. Punktem wyjścia dla przeprowadzanego przedsięwzięcia są archiwalne zdjęcia Bytomia, skonfrontowane ze współczesnym spojrzeniem młodego człowieka (patrz str. 12).

Dla nauczycieli, animatorów kultury

W świecie obrazów, jak czytać i interpretować artefakty

Cykl interdyscyplinarnych wykładów, dotyczących odczytywania obrazów, połączonych z panelem dyskusyjnym. Projekt zakończony publikacją.

Termin:

15.01.-30.06.2012

Miejsce:

świetlica muzealna

Organizatorzy:

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu,
Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu

Koordynator projektu:

Anna Rak, tel. 32 281 82 94, w.127

Zajęcia z Andrzejem Pająkiem, fot. Archiwum Działu Edukacji

Zajęcia dla dzieci

W przypadku wszystkich zajęć sobotnich konieczna jest wcześniejsza rezerwacja telefoniczna pod numerem 32 281 82 94, w. 127

Cotygodniowe sobotnie zajęcia dla dzieci cieszą się stałym zainteresowaniem najmłodszych miłośników Muzeum. W najbliższym kwartale maj poświęcony będzie zagadnieniom przyrodniczym. Kontakt z naturą i rozumienie otaczającego świata jest jednym z kluczowych dla człowieka czynników. Proponowany cykl spotkań łamać będzie nasze stereotypy i lęki związane z niektórymi przedstawicielami świata przyrody. Na sobotnich za-

jęciach wyhodowane przez siebie zwierzęta zaprezentuje miłośnik natury - Andrzej Pająk. Wstęp 6 zł, zapisy.

Natomiast już 1 czerwca, w piątek, zapraszamy do zabawy w ramach Dnia Dziecka. Odbędzie się on pod hasłem *Z archeologią za pan brat, czyli jak zostać detektywem historii*. Przygotowany na tę okazję piknik archeologiczny przybliży najmłodszym pracę archeologa w terenie. Uczestnicy wezmą udział w zaimprovizowanych badaniach archeologicznych. Wstęp na zajęcia jest wolny, konieczne są zapisy w Dziale Edukacji.

Termin: patrz terminarz

Miejsce: świetlica, gmach główny

Galeria Malarstwa Polskiego

gmach główny, II piętro

Fragment obrazu *Pastuszek*, Józef Szermentowski

Galeria Sztuki Współczesnej Pokaz 4

gmach główny, II piętro

Fragment kompozycji fotomontażowej
Autoportret z flagą (II), z cyklu *Mandale*,
Zofia Kulik

Z życia ludu śląskiego XIX–XX wiek

gmach główny, I piętro

Fragment ekspozycji stałej *Z życia ludu śląskiego XIX–XX wiek*

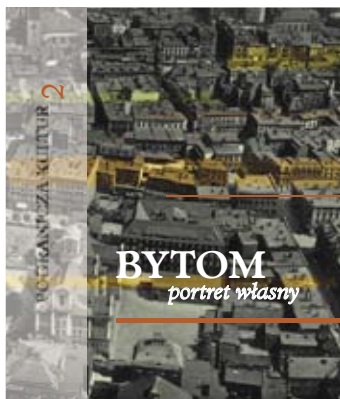

Górnego Przyroda Śląska lasy, wody i mokradła

gmach główny, parter

Fragment ekspozycji stałej
*Przyroda Górnego Śląska.
Lasy. Wody i mokradła*

W tym kwartale Muzeum Górnoślaskie wyda kilka publikacji związanych z Bytomiem. Już dziś zapowiadamy i zachęcamy do zakupu.

Okladka książki Małgorzaty Kaganiec,
Bytom portret własny

- *Bytom portret własny*, Małgorzata Kaganiec
- *Ze spiżu i granitu... Historia Bytomia zapisana w pomnikach*, praca zbiorowa: Maciej Droń, Przemysław Nadolski, Edward Wieczorek. Publikacja towarzysząca wystawie pod tym samym tytułem
- *Alfabet bytomski*, Marcin Hałaś - zbiór esejów o wybitnych bytomianach. Większość z nich na przestrzeni lat ukazała się w „Życiu Bytomskim”
- *Broń i barwa dawniej i dziś*, dr Wojciech B. Moś. Bogato ilustrowany katalog towarzyszący wystawie pod tym samym tytułem

Miejsce:

Publikacje dostępne w kasach MGB
oraz przez Internet na stronie
www.muzeum.bytom.pl

Osoba do kontaktu:

Witold Ryka: w.ryka@muzeum.bytom.pl
tel. 32 282 82 94 wew. 122

Wtym kwartale prezentujemy wyjątkowy wizerunek rzeźby śpiącego Iwa, która znajduje się na Rynku w Bytomiu. Został on zaczerpnięty z kartki pocztowej datowanej na lata 1903–1905, udostępnionej dzięki uprzejmości p. Przemysława Nadolskiego.

Rzeźba znajdowała się na postumencie, na którym widniały tablice z nazwiskami żołnierzy powiatu bytomskiego poległych w wojnie francusko-pruskiej. Tapeta jest ściśle powiązana z tematyką wystawy *Ze spżu i granitu... Historia Bytomia zapisana w pomnikach* (kurator: Maciej Droń), na którą zapraszamy od 18 kwietnia br. Tapetę na urządzenia przenośne można pobrać skanując kod QR odpowiedni dla urządzenia. Więcej informacji chętni znajdą na stronie internetowej www.muzeum.bytom.pl oraz na www.facebook.com/MuzeumGornoslaskie w zakładce Tapeta na kwartał, gdzie również dostępne są tapety z kalendarzem na komputer.

Android

iPhone

Rozdzielczość 240 x 320

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

Dyrektor i Redaktor Naczelny Wydawnictw
Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu
dr Dominik Abłamowicz

Redakcja informatora:

Magdalena Michulec m.michulec@muzeum.bytom.pl
Edyta Horwat wydawniczy@muzeum.bytom.pl

Skład: Edyta Horwat

Korekta: Barbara Drobny

Nakład: 2000
ISSN 2082-0968

Fotografie:

Tomasz Szemalikowski str. 2, 14, 27
Mateusz Pojman str. 22, 23
Witalis Szoftys str. 17
Magdalena Michulec str. 16

Na okładce:

Pocztówka ze zbiorów
Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

pl. Jana III Sobieskiego 2 (gmach główny)
41-902 Bytom
tel. +48 32 281 82 94; +48 32 281 34 01
sekretariat@muzeum.bytom.pl

ul. Wojciecha Korfatego 34
41-902 Bytom
tel. +48 32 281 97 33
www.muzeum.bytom.pl

Zapraszamy również na facebook:
www.facebook.com/MuzeumGornoslaskie

www.muzeum.bytom.pl

POZNAŃ
TARNOWSKIE GÓRY

WROCLAW
ZABRZE
GLIWICE

KRAKÓW
KATOWICE
CHORZÓW

Śląskie.

Pozytywna energia

Muzeum Górnośląskie jest
instytucją kultury Samorządu
Województwa Śląskiego

Stowarzyszenie Naukowe
Archeologów Polskich

Śląskie Towarzystwo
Entomologiczne

Polskie
Towarzystwo
Ludoznawcze

